

Desmunten el mural ceràmic i l'escultura del terrat de l'edifici Mercuri, creats per l'artista el 1967

Alerta Subirachs

Maria Palau
BARCELONA

Josep Maria Subirachs va treballar fidel a la idea d'integrar l'art en la vida quotidiana. Sota aquesta convicció va concebre diverses intervencions d'embelliment en espais comuns d'immobles de Barcelona. Una d'aquestes la va fer el 1967 a l'edifici d'oficines Mercuri de la Via Augusta, de l'arquitecte Jordi Mir, que ha perdut la seva personalitat primigènia per unes obres que el reconvertiran en apartaments de luxe.

L'empresa constructora ha desmuntat el mural ceràmic que l'artífex de la façana de la Passió de la Sagrada Família va concebre per decorar el vestíbul i la caixa de l'escala. En consonància amb el projecte arquitectònic, Subirachs també va deixar la seva petjada en la rampa de formigó del pàrquing (que almenys fins fa alguns dies encara es mantenia) i en l'imponent escultura de ferro del terrat, el caduceu de Mercuri, amb dues serps enroscades, que també ha estat retirada en el marc d'aquesta reforma en curs.

No s'ha infringit cap llei, perquè les obres no estan catalogades, però la seva sobtada desaparició ha creat malestar i impotència en la gent que estima el patrimoni.

El periodista Òscar Dalmau va denunciar dissabte a les xarxes socials el desnonament d'aquest conjunt artístic, que va incloure en el seu llibre *Barcelona retro* (Gustavo Gili, 2019). La historiadora de l'art Judit Subirachs n'és la seva principal estudiosa, d'aquesta i de tota l'obra del seu pare, i fa temps que és conscient de la seva vulnerabilitat. Fa

El mural ceràmic que hi havia a l'entrada de l'edifici Mercuri ■ ESPAI SUBIRACHS

cinc anys, van ser destruïdes les baranes que Subirachs va crear per als primers aparcaments soterranis que es van construir al passeig de Gràcia, els anys seixanta. No havia paït aquesta pèrdua quan va descobrir horroritzada que en feia deu, d'anys, que havien enderrocat un temple avantguardista de Gavà que contenia escultures de Subirachs, també dels anys seixanta. L'art i l'arquitectura d'aquest període estan terriblement desprotegits perquè la normativa no els atén, coincideixen a dir els experts.

Judit Subirachs lamenta tot d'una que la nova propietat de l'edifici Mercuri, una immobiliària alemanya, no tingués el gest d'avisar-la abans de dur a terme els seus plans. Des que els va conèixer, per tercers, no ha parat de fer gestions, per ara sense èxit, per blindar la conserva-

ció tant de les ceràmiques, vidriades de tons vermellorsos, com de l'escultura del cim. "No tinc cap constància que s'hagin destruït; de fet, tinc l'esperança que s'hauran salvat. No pararé de bellugar-me fins a saber on s'han traslladat i en quin estat es troben. I lluitaré per fer entendre que aquestes obres es van fer per a aquest lloc i que a aquest lloc han de tornar", explica. Un lloc, per cert, impregnat de memòria cultural, perquè havia estat la seu de la redacció de la revista *Canigó* dirigida per Isabel-Clara Simó, que

Si no s'han destruït, la filla de l'artista lluitarà per a la seva restitució a l'immoble

va morir fa pocs dies.

Aquest mitjà ha intentat aclarir amb la propietat i amb l'empresa constructora si el conjunt artístic està preservat i, en aquest cas, si s'acabarà restituint al seu emplaçament, però no ha pogut.

L'edifici Mercuri ja va ser desposseït fa pocs anys d'una part del llegat de Subirachs quan va ser sotmès a una reforma concebuda per l'arquitecte Òscar Tusquets, que va prescindir dels elements ornamentals que hi havia a les finestres. Alertada per un veí, Judit Subirachs va córrer a salvar-los del que havia de ser el seu tràgic destí: el contenidor. En aquest nou embat contra l'art, però, té més aliats: durant tot el cap de setmana no ha parat de rebre mostres de suport de persones indignades amb la cadena de despropòsits patrimonials que tenen lloc a Barcelona. ■